

Türk Halıcıları Taklit Çin Halılarına Karşı Önlem Almak Üzere Çalışmalarını Yoğunlaştırdı*

Emine Aslan*

“Hereke ve Kayseri Tipi İpek El Dokuma Halılar” gerek desen gerekse üslup olarak ülkemizin kendine has kültür özelliklerini yansıtan ürünlerdendir.

Milli kültürümüzün bir ögesi olarak Hereke halıları, uluslararası düzeyde ülkemizin tanıtılmasında önemli bir araçtır. “Hereke Halısı” adıyla tüm dünyada tanınan bu ürünler aynı zamanda, önemli ihraç kalemlerimizdendir.

Türkiye açısından ticarî ve kültürel önemi olan Hereke halıcılığı son yıllarda, hem iç pazarda hem de geleneksel pazarımız durumundaki başta Almanya olmak üzere AB pazarında, Çin tarafından yaratılan haksız rekabet baskısı altındadır.

Türkiye’ye has özellikleri ile uluslararası pazarlarda isim yapmış olan Hereke ipek halılarının desenleri ve diğer özellikleri, Çin tarafından taklit edilerek “Made in China-Hereke/İstanbul” etiketiyle, ismi de kullanılarak yarı fiyatına Türkiye’de ve AB ülkelerine pazarlanmaktadır. Hereke halısının özelliklerini taşıması ve asıllarına göre yarı fiyatına satılmaları, bu taklit ürünlerin yurtiçi ve yurtdışı piyasalarda yaygın talep bulmasına yol açmaktadır.

Taklit Çin halılarının, AB pazarında Türk menşeli asıllarına göre fiyatından dolayı tercih edilmeye başlamasıyla, 1992 yılından başlamak üzere AB pazarına ihracatımız üç kat azalmıştır. 1992 yılında, Türkiye’nin ve Çin’in ihracat rakamları 17 milyon dolarla birbirine eşitken 1993 yılında Çin’in ihracat değeri 22 milyon dolara, 1994’de 24 milyon dolara ulaşmıştır. 1995’de ise Çin’in ihracatı biraz gerileyerek 1992 seviyesinin biraz üzerinde, 17,5 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. Türkiye’nin ihracat rakamları ise Çin’in artışına tezat olarak, 1993 yılında 11,8 milyon dolara, 1994 yılında 8 milyon dolara, 1995 yılında ise 4,6 milyon dolara düşmüştür.

Türkiye’nin gerileyen ihracat seyri, birim fiyatların 1992 yılına göre yarı yarıya azalmasına rağmen değişmemiştir. İpek el dokuma halıcılığının sonu anlamına

gelen bu gelişmelere son vermek ve taklit Çin halılarına karşı içeride ve dışarıda önlem alabilmek üzere Türk halıcıları arayış içine girmiştir.

Bilindiği gibi, son yıllarda uluslararası ticarete serbest rekabet kurallarının uygulanması ön plana geçmiştir. 1994 yılında Uruguay Turu ile sonuçlanarak 1995 yılı başından itibaren yürürlüğe giren Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) Anlaşması hükümleri, serbest rekabetin araçlarından biri olan fikri /sınai mülkiyet hakları hususundaki hassasiyeti yansıtmaktadır. DTÖ Ticaretle Bağlantılı Fikri Mülkiyet Anlaşması’nın (TRIPS) 51. maddesinde, fikri/sınai mülkiyet haklarını ihlal ederek haksız rekabet yaratan taklit malların ticaretinin önlenmesiyle ilgili olarak, üye ülkelerin kendi iç düzenlemelerini yapmalarının gerekliliği hükmü yer almaktadır.

Öte yandan Türkiye, AB ile girmiş olduğu gümrük birliği ile, AB’nin ticarî politikalarını üstlenmiş, bunun yanında fikri/sınai mülkiyet hakları korunması ile ilgili mevzuatın yakınlaştırılması kabul edilmiştir. Ayrıca, Gümrük Birliği’nin uygulanmasına yönelik 95/1 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı’nın Ek: 8 1. Maddesi gereğince Türkiye TRIPS Anlaşması hükümlerini üç yıl içinde adapte edeceğini taahhüt etmiştir.

Bu çerçevede Türkiye, fikri/sınai mülkiyet haklarının korunmasıyla ilgili 555 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’nin 27.06.1997 tarihli, 22326 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmasıyla, bu alanda gümrük birliği ve DTÖ ile uyumlu düzenlemeleri gerçekleştirmiş bulunmaktadır.

Aynı şekilde Türkiye, içeride serbest rekabet kurallarının uygulanmasını teminen 16.12.1994 tarihi itibarıyla *Rekabetin Korunması Kanunu*’nu devreye sokmuştur.

* İstanbul Tekstil ve Konfeksiyon İhracatçı Birlikleri adına Emine Aslan tarafından hazırlanıp dergimize gönderilmiştir.

Turkish Manufacturers Condense Their Efforts to Take Measures for Imitated Chinese Carpets*

Emine Aslan*

"Hereke and Kayseri Type Silk Hand-Made Carpets" are products reflecting our country's unique cultural characteristics both in terms of patterns and of style.

Hereke carpet, an element of our national culture, is an important way of international introduction of Turkey. Those products known as 'Hereke carpets' throughout the world are our important export items.

Hereke carpet production, having both economical and cultural importance for Turkey, is subject to an unfair competition created by China both within EU market, especially in Germany our traditional customer, and within domestic market.

China, imitating the patterns and other features of Hereke silk carpets and their unique Turkish characteristics, is marketing those patterns to Turkey and to EU countries with half price, using the same name with an etiquette "Made in China - Hereke/Istanbul". That those imitations carry the features of Hereke carpets and are sold with half price, results noticeable demand both in-country and abroad.

With the preference of imitated Chinese carpets to Turkish original carpets in EU market, our export to EU market has decreased to one-third beginning from 1992. Exporting volume of China is \$22 million in 1993 and \$24 million in 1994, whereas export figures of China and Turkey were equal as \$17 million in 1992. In 1995, export of China has decreased to \$17.5 million, slightly higher than 1992 figures. In opposition, Turkey's export figures were decreased to \$11.8 million in 1993, \$8 million in 1994 and \$4.6 million in 1995.

Decreasing export trend of Turkey has not changed in spite of 50% decrease in unit prices.

Turkish carpet manufacturers have been in a search for taking necessary measures both in-country and abroad against the Chinese imitations and for stopping

those developments that will put an end to hand-woven silk carpet.

As known, free competition rules are dominant on the international arena. The terms of the World Trade Organisation (WTO) Agreement, that was brought into force in the beginning of 1995 upon the completion of Uruguay Round in 1994, reflect the susceptibility as to intellectual/industrial property rights, one of the means of free competition. Article 51 of the WTO Trade Related Intellectual Property Agreement (TRIPS) states with regard to prevention of trade of imitated goods creating unfair competition through breaking the intellectual /industrial property rights that member countries should develop their own internal arrangements.

On the other hand, Turkey, through the Customs Union established with the EU, has undertaken the trade-related policies of the EU and also agreed upon the adaptation of regulations with regard to the protection of intellectual/industrial property rights. Furthermore, in accordance with Attached Article 8.1 of Council of Partnership Decision No. 1/95 for the application of the Customs Union, Turkey has committed to adapt the conditions of TRIPS Agreement within three years.

Within this framework, Turkey realised the arrangements towards harmonisation with the WTO and the Customs Union by issuing resolution no.555 as to the protection of intellectual/industrial property on the Official Journal dated 27 June 1997 and numbered 22326.

Similarly, Turkey passed the Law for Protection of Competition on 16 December 1994 with regard to the application of free competition rules in-country.

In Turkey, protection of consumer's rights is another subject dealt with great care, parallel to the developments

* Prepared and given to our magazine by Emine Aslan on behalf of Unions of Istanbul Textile and Confection Exporters.

Türkiye’de, Dünya’daki gelişmelere paralel olarak tüketici haklarının korunması da dikkatle ele alınan konulardan birisidir. 8.3.1995 tarihinde yürürlüğe konan 4077 sayılı Tüketici Hakları’nın Korunması Hakkında Kanun ile tüketiciler aleyhine yapılan faaliyetler kontrol altına alınmıştır.

Türk halıcıları, Dünya’da ve Türkiye’de serbest rekabetin ve tüketicinin korunmasına dönük politikaların uygulanması hususunda güçlü bir eğilim olduğunun farkındadır. Çin’in Hereke halılarını desen, isim ve diğer özellikleri itibariyle taklit ederek uluslararası pazarlarda pazarlaması, hem “fikri/sınai mülkiyet haklarını ihlali” hem de “ticaretin kötüye kullanılması” anlamına gelmekte, ayrıca taklit ürünler orijinalmiş gibi tüketiciye arz edilerek “tüketici hakları ihlal edilmektedir. Bu nedenle, Türk halıcıları çalışmalarında, Çin’in bu tür faaliyetlerinin önlenbilmesinin hukukî zeminini araştırmaya öncelik vermişlerdir.

Bu çerçevede öncelikle, Türk pazarına taklit ürünlerin girişinin önlenmesi amacıyla, “Hereke Tipi El Dokuma İpek Halıları”nın “coğrafi işaret” kapsamında tescil ettirilerek ülke içinde korunmanın sağlanabilmesi için Türk Patent Enstitüsü’ne başvuruda bulunulmuştur. Yapılan bu başvuru, adı geçen kuruluş tarafından incelenerek kabul edilmiş ve 1 Eylül 1996 tarihli, 22744 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak ilgililerin itirazına ve görüşüne açılmıştır. Tescil işlemi, başvurunun Resmi Gazetede yayımlanmasını takip eden 6 aylık süre zarfında herhangi bir itiraz yapılmadığı takdirde kesinleşmiş olmaktadır ve 6 aylık süre 1 Mart 1997 tarihinde dolmuştur.

Bu tarihten itibaren, ülke sınırları içinde korunma sağlanmıştır. Ayrıca Türkiye’nin taraf olduğu anlaşmalar gereği, korunmanın DTÖ ülkelerine yayılabilmesi için Türk Patent Enstitüsü tarafından girişimler başlatılacaktır.

Bunun dışında Türk halıcılarına, Dış Ticaret Müsteşarlığı’na başvuruda bulunularak Çin kaynaklı taklit mal girişine, “Türkiye’nin Haklarını Koruma Kararı” çerçevesinde önlem alınması istenmiştir.

Başvuru, “Türkiye’nin Ticarî Haklarını Koruma Değerlendirme Kurulu’nda görüşülmüş ve Taklit Çin halılarının çoğunlukla Almanya üzerinden Türkiye’ye ve diğer ülkelere dağıtıldığı gerekçesiyle, doğrudan Çin’e yönelik tedbir almaktansa DTÖ ve AB nezdinde sorunun çözümüne yönelik girişimler başlatılması kararı alınmıştır.

Bunun yanında, Türk pazarına yapılan ithalatın izlenebilmesini teminen Halı İhtisas Giriş Gümrükleri oluşturulması ve ithal halılar için kıymet araştırması yapılması adı geçen Kurulca alınan diğer kararlardandır ve bu kararların uygulanması için Gümrük Müsteşarlığı’na bildirim yapılmıştır. Ancak, Türk pazarına yönelik alınan bu önlemler, başta Almanya olmak üzere dış pazarlarda, en azından Türk Patent Enstitüsü’nce önlem alınması yönünde yapılacak çalışmalar sonuçlanıncaya kadar, Türkiye aleyhine haksız rekabetin sürmesine engel oluşturmamaktadır.

Bunun için, en büyük pazarımız durumundaki Almanya’nın Ticaret Odaları ile ilgili Birlik ve Derneklerinin, taklit Çin halılarına karşı hassas davranılması hususunda uyarılmaları amacıyla bilgilendirilmesi kampanyası başlatılmıştır. Söz konusu kampanya gazete ilanları ve diğer basın araçlarıyla zenginleştirilerek devam edecektir. Bu kampanyayla hedef, hem nihai tüketici hem de diğer kullanıcılar nezdinde millî şuur yaratılmasıdır.

Konu ile ilgili olarak AB’nin ilgili kuruluşlarıyla da temasa geçilmiştir. Türk Tekstil ve Hazırgiyim İhracatçı Birlikleri Brüksel Temsilciliği tarafından organize edilen AB kuruluşları nezdindeki girişimlerle, taklit mallara karşı AB düzeyinde önlem alınması amaçlanmaktadır.

Bilindiği üzere, 1996 yılı başından itibaren girilen Türkiye-AB gümrük birliği ile iki taraf arasında tek bir serbest dolaşım alanı oluşturulmuş ve AB’nin ticarî politikaları Türkiye tarafından adapte edilmiştir. Diğer bir ifade ile, üçüncü ülkelere karşı ticarî ilişkilerde tam bir birlik söz konusudur. Bu durumda, Türkiye’nin ticarî hakları aleyhine yapılacak herhangi bir girişim direkt olarak AB’ni de ilgilendirmektedir. AB’nin ilgili kuruluşları ile yapılmakta olan temaslarda esas olarak bu nokta vurgulanmaktadır.

Türk halıcıları, Türk pazarında dolaşımda bulunan taklit halıların tüketicilere sunulması aşamasında tüketicinin bilgilendirilme hakkında saygılı davranılması için kendi içlerinde de organize olma çalışmalarını sürdürmektedir.

Türk halıcılarının bu girişimleri, hem Türkiye hem de Dünya seviyesinde örnek alınabilecek mahiyettedir. Bu girişimler, yalnızca sektörün kendi çıkarlarını gözetmesini aşmış, serbest rekabet kurallarının uluslararası ölçekte uygulanması çabasına dönüşmüştür.

Arış ilk ve şimdilik tek örnek olarak akademik uyanış temsilcisidir; *Arış*, ilân ve reklâmlarla desteklenerek yaşatılmalı, halı üreticisi ve pazarlayıcılarının da sesi olmalıdır.

throughout the world. With the Law on Protection of consumers' Rights numbered 4077 passed on 8 March 1995, the activities held against the consumers began to be under control.

Turkish carpet manufacturers are aware of the strong trend related to the application of policies concerning the protection of consumers' rights and of free competition both throughout the world and within Turkey. China's marketing Hereke carpets imitating the pattern and the name as well as other features both means "violating intellectual and industrial property rights" and "abusing the trade". This imitation also "breaks the rule as to consumers' rights" supplying the imitated goods as if they are original. Therefore, Turkish carpet manufacturers, in their search, have given the priority to research the legal platforms to avoid such activities conducted by China.

Within this framework, in order to stop entrance of imitated goods into Turkish market, Turkish Patent Institute was appealed to protect the "Hereke Type Hand-Made Silk Carpets" within the country through 'geographical sign' registration. This application was admitted by the said Institute and with the publication in the Official Journal dated 1 September 1996 and numbered 22744, the issue was opened for comments and objections of the persons concerned. Registration process would become decisive unless an objection was forwarded within six months after its publication on the Official Journal, and this period of six months was expired on 1 March 1997.

Beginning from this date, protection within the country borders has been established. Furthermore, in accordance with the agreements signed also by Turkey, the Undersecretariat of Foreign Trade was applied for taking measures for the entrance of Chinese-originated imitated goods into Turkey within the framework of "Decision as to Protection of Turkey's Rights".

The application was reviewed by Assessment Committee for Protection of Turkey's Commercial Rights and, with the justification that Chinese imitation are delivered to Turkey and other countries mostly through Germany, instead of taking measures directly for China, it was decided to start initiatives as to the solution of the problem on the WTO and EU platform.

In addition, to monitor the import into Turkish market, establishment of Carpet Specialisation Custom Entries and research for value of imported carpets are among other decisions taken. The Undersecretariat of Customs was also informed about the application of those decisions. However, these measures taken for the protection of Turkish market in foreign markets, especially in Germany, are not obstacles for the continuation of unfair competition against Turkey until the finalisation of activities by Turkish Patent Institute.

In the light of the above, an information campaign

has been started to inform all associations and unions in Germany, related to the Chamber of Commerce, for being cautious and careful to Chinese imitations. Said campaign will continue through newspaper advertisements and other media tools. The objective through this campaign is to create a national conscious both for final consumers and for other users.

Related to the issue, connection was also established with the EU institutions concerned. With these initiatives started by Brussels Branch of Turkish Textile and Garment Making Export Unions, it has been aimed at taking measures for imitated goods within the EU market.

As known, a single free movement area was established between two parties with the realisation of the Customs Union between the EU and Turkey. Under the Customs Union, Turkey also adapted the EU's trade policies. Thus, a full unity should be taken into account for commercial relations against third countries. Under these circumstances, any approach towards the violation of Turkey's commercial rights is directly related to the EU. In fact, this is the crucial point that has been focused on during the contacts with the concerned EU institutions.

Turkish carpet manufacturers has continued organisation activities, also within themselves, for respecting the information rights of the consumer, on imitated carpets within Turkish market.

The aforementioned initiatives of Turkish carpet manufacturers is of great importance both in Turkey and throughout the world. These initiatives, exceeded the protection of sector's own benefits, has turned into an effort as to the application of free competition rules at international scale.

Arıs is the first and only, by now, representative of an academic awakening. *Arıs* should be kept alive with advertisements and promotions and be the voice of carpets manufacturers and dealers.